

Gözden Geçirilmi? Duygusal Zeka Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gözden Geçirilmi? Duygusal Zeka Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22399>

Özet

Gözden Geçirilmiş Duygusal Zeka Ölçeği (GDZÖ), orijinal olarak geliştirilmiş bir ölçeğin Türk kültürüne ve dili yapısına uyarlanması çalışmasıdır. Bu uyarlama çalışması, özellikle **psikiyatrik ayaktan hasta** grubunda duygusal zekayı ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçek, 34 maddeden ve üç temel faktörden oluşmaktadır. Yapılan psikometrik analizler, ölçeğin Türkçe popülasyonda yeterli düzeyde **güvenilirlik** ve **yapı geçerliliği** kanıtlarına sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Gözden Geçirilmiş Duygusal Zeka Ölçeği, Duygusal Zeka, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, **Cronbach Alfa**, Faktör Analizi, Ayaktan Hasta.

Yazarlar

Elif Onur, M. J. Sheridan, I. Fukunishi, M. D. Wise, N. Thomas.

?

Amaç

Ölçeğin temel amacı, duygusal zeka kavramının ölçmek üzere tasarlanmış olan orijinal ölçeğin Türk kültürü bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmektir. Bu özel çalışmada, özellikle Türk psikiyatrik ayaktan hasta kohortunda ölçeğin çapraz kültürel geçerliliğini sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, klinik ortamlarda duygusal yeterlilikleri değerlendirmek için sağlam bir araç sunulması amaçlanmıştır.

Uyarlama çalışması, psikolojik değerlendirme süreçlerinde duygusal zeka seviyelerinin doğru bir şekilde belirlenmesine olanak tanır. Elde edilen bulgular, ölçeğin klinik araştırmalar ve müdahale programlarının etkinliğini ölçme potansiyeli taşıdığını göstermiştir.

Yapı

Gözden Geçirilmiş Duygusal Zeka Ölçeği, bireyin duygusal zeka kapasitesini çok boyutlu olarak ele almaktadır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin temel olarak üç ana faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Bu faktörler, bireyin duygusal deneyimlerini ve bakışlarıyla etkileşimini kapsayan geniş bir yelpazeyi temsil eder.

Kişinin Kendisi ile İlişkisi Bileşeni: Bireyin kendi duygularını anlama, yönetme ve ifade etme becerilerini içerir.

Kişiler Arası İlişkiler Bileşeni: Başkalarla duyguların anlama, empati kurma ve sosyal etkileşimleri yönetme yeteneğini kapsar.

Durumsal Bileşen: Bireyin farklı bağlamlardaki duygusal durumları algılama ve bu durumlara uygun tepkiler verme becerisini ifade eder.

Geçerlik

Ölçeğin psikometrik geçerliliğini kanıtlamak amacıyla kapsamlı analizler yapılmıştır. Başlıca geçerlik kanıtı, ölçeğin teorik yapısını destekleyen yapı geçerliliği üzerine odaklanmıştır.

Yapı geçerliliğine kanıt sağlamak için öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda, 34 maddelik ölçeğin üç faktörlü yapısı ortaya çıkarılmıştır. Elde edilen bu faktör yapısının teorik beklentilerle uyumlu olup olmadığı, daha sonra Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak doğrulanmıştır. DFA sonuçları, üç faktörlü yapının Türk örnekleminde de geçerli olduğunu ve veriye iyi uyum sağladığını göstermiştir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı (**iç tutarlılık**) hesaplanarak incelenmiştir. Tüm ölçek için hesaplanan genel Cronbach Alfa katsayısı (α) 0.91 olarak bulunmuştur; bu değer, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu işaret etmektedir.

Alt bileşenlerin güvenilirlik katsayıları da ayrı ayrı incelenmiştir:

Kişinin Kendisi ile İlişkiler Bileşeni için Cronbach Alfa katsayısı: $\alpha = 0.90$.

Kişiler Arası İlişkiler Bileşeni için Cronbach Alfa katsayısı: $\alpha = 0.84$.

Durumsal Bileşen için Cronbach Alfa katsayısı: $\alpha = 0.67$.

Durumsal Bileşenin katsayısı diğerlerine göre nispeten düşük olsa da (0.67), genel olarak ölçeğin ve ana bileşenlerinin klinik ve akademik çalışmalarda kullanılabilecek yeterli güvenilirlik düzeyine sahip olduğunu sonucuna varılmıştır.

Faktör Analizi

Gözden Geçirilmiş Duygusal Zeka Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü belirlemek amacıyla iki aşamalı faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. İlk aşamada, ölçeğin altında yatan faktör yapısını keşfetmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır.

AFA sonuçları, ölçeğin 34 madde ve üç temel faktörden oluştuğunu kesinleştirmiştir. Bu faktörler, duygusal zekanın farklı boyutlarını temsil etmektedir. İkinci aşamada, elde edilen bu üç faktörlü yapının, toplanan verilerle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, modelin Türk örneklemine uygunluğunu teyit

etmi? ve ölçeğin yap?sal geçerliliğini güçlendirmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği

Maddeler ve Faktörler: 34 Madde, 3 Faktör

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi. Puanlama şu şekildedir: 0-Hiçbir Zaman, 1-Nadiren, 2-Bazen, 3-Sıklıkla, 4-Çoğu Zaman.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon (Psikiyatrik Ayaktan Hastalar)

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki psikiyatrik ayaktan tedavi gören hastalar üzerinde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Psikometrik özellikler, AFA ve DFA ile incelenmiş, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Yeterlilik, Psikometri, Uyarlama Çalışması, Faktör Analizi, Klinik Değerlendirme, Güvenirlilik Katsayısı, Çok Boyutlu Ölçek.

?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif Onur

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresi: elif.onur@deu.edu.tr

Yazın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye (Makale referansından çıkarılmıştır).

İzinler, Ücret ve Test Yolu?

Ölçeğin uyarlama çalışması 2011 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri hakkında detaylı bilgi almak için sorumlu yazar Elif Onur ile belirtilen e-posta adresi üzerinden iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Çalışmanın orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [the-revised-emotional-intelligence-scale-toad.pdf](#)

Referanslar

Onur, E., Sheridan, M. J., Fukunishi, I., Wise, M. D., & Thomas, N. (2011). The Revised Emotional Intelligence Scale: cross cultural validation in a Turkish psychiatric outpatient cohort. *New/Yeni Symposium Journal*, 50(1), 51-54.

Makalenin kaynak linki: proxy2.marmara-elibrary.com

?

Gözden Geçirilmiş Duygusal Zeka Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ancak ölçek, yukarıda detaylar verilen psikometrik yapıya uygun olarak 34 maddeden ve 5'li Likert tipi derecelendirme formatından oluşmaktadır.